

PRECVÂNTARE

Cunoașterea vieții și învățaturii Mântuitorului Iisus Hristos constituie o datorie a fiecărui creștin. Cu atât mai vârtos elevii seminariști și studenții în teologie care se pregătesc pentru a deveni slujitori ai altarului trebuie să-și însușească toate cele ce țin de persoana Mântuitorului și Evanghelia Sa. Spre a le veni într-ajutor, pe lângă manualele și cursurile obișnuite, ne-am gândit să le punem la îndemână material suplimentar de genul unei „vieți a lui Iisus“.

În concretizarea gândului nostru ne-a venit întru întâmpinare Emanuel Copăcianu, experimentat mântuitor al condeii și autor el însuși a unei „Vieți a lui Iisus“, publicată înainte cu aproape 35 de ani (1943). Textul de atunci, reprezentând o lucrare de tinerețe, apreciată pentru îndrăzneala cu care a abordat tema, dar și criticată pentru neîmplinirile ei (vezi recenzia prof. dr. N.I. Nicolaescu, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXI, nr. 10–12, octombrie–decembrie 1943, pp. 581–586), a fost între timp revizuit, corectat și restructurat, iar părți din el publicate pe parcurs în diferite reviste. Când autorul ni l-a oferit spre a-i da utilizarea corespunzătoare, ni s-a părut că – în ciuda reținerilor ce le impune oricărui creștin ortodox sfiala de a scrie o „viață a lui Iisus“ atâta vreme cât avem evangheliile care ni-L prezintă pe Mântuitorul mai bine decât am face-o noi, închinătorii Lui –, ea ar putea fi totuși utilă învățământului teologic, viitorilor preoți și chiar preoților, dacă nu altceva, măcar pentru a-i familiariza în plus cu evangheliile însele, cărora Emanuel Copăcianu se străduiește să nu le adauge prin denaturare nimic decât ici-colo reflecțiile unui credincios pios și, din când în când, pertinente comentarii bazate pe scriitori vechi și noi, pe interpretările cercetătorilor de specialitate.

Aceasta nu infirmă convingerea aproape generală, inclusiv a autorului manifestată în articolul „Viața lui Iisus în literatura ortodoxă“ (revista *Glasul Bisericii*, an. XXXII, nr. 3–4, martie–aprilie 1973, pp. 403–412), rezumat în paginile de sfârșit ale cărții de față, că „cea mai frumoasă viață a lui Iisus rămân tot evangheliile: o singură viață a Sa într-o împătrită formă. Unul dintre evangheliști vorbește despre minunatele întâmplări din Galileea, iar celălalt despre

faptele de neuitat din cetatea Ierusalimului. Și datele lor se întâlnesc, se încrucișează și se adună formând un singur tot care vorbește despre Iisus Hristos“ (p. 412).

Așadar, autorul este pe deplin conștient că e greu să adaugi ceva evangheliilor. „Relatările celor patru evangheliști“, o spune chiar el (art. cit., p. 404), „ne sunt de ajuns. În ele găsim atât cât avem nevoie ca auzind și împlinind, să ne dobândim mântuirea sufletului. Ele rămân mărturii la care nu se poate renunța și un cercetător onest al vieții lui Iisus nu se poate documenta fără ele. Ele singure l-au văzut pe Hristos așa cum a fost. El a fost așa cum ni l-a păstrat Biserica și cum l-au simțit în sufletul lor milioane de creștini de-a lungul veacurilor.“

Într-adevăr, „scrise într-o limbă ușoară, cursivă și vie, sfințele evanghelii cuprind atâta bogăție și adâncime de înțeles, încât niciun teolog sau comentator ortodox, n-a avut vreodată curajul să pretindă că s-ar putea scrie despre Domnul mai mult sau mai frumos decât au scris cei patru evangheliști, dăruți de Sfântul Duh cu harul inspirației biblice. Sfinții părinți și marii cărturari ortodocși s-au plecat deci cu smerenie asupra textului evanghelic silindu-se să-l trăiască, să-l adâncească, să-l explice, pentru ei întâi și apoi pentru alții. Dar niciunul n-a pretins că a înțeles exact pe Mântuitorul, pentru că toți l-au privit ca pe Fiul lui Dumnezeu, taina întrupării Sale rămânând mai presus de înțelegerea noastră, iar persoana Sa istorică păstrând totdeauna un aspect de mister supraomnesc“.

Dar și așa, redusă aproape la parafrază, viața lui Iisus nu se poate scrie decât „în genunchi, într-un sentiment de recunoaștere a propriei micimi, care să te facă să-ți cadă pana din mână“ (François Mauriac, *Viața lui Iisus*, trad. preot Em. Păsculescu-Orlea și Const. A.I. Ghica, București, f.a., prefață p. 8). Am avut impresia că Emanuel Copăcianu și-a elaborat lucrarea în atare postură de sinceră evlavie, fapt ce merită să fie luat în considerare în ciuda posibilelor insuficiențe care le-ar păstra. Cu aceeași evlavie o trimitem acum tuturor cărora este destinată, fiind siguri că își va împlini rosturile.

Nicolae, Mitropolitul Banatului

PARTEA I

„ȘI CUVÂNTUL TRUP S-A FĂCUT...”

NAȘTEREA

Cărțile sfinte vorbesc despre „plinirea vremii“!

Cuvântul ne este cunoscut și cunoscut ne este și înțelesul: el se referă la făgăduința lui Dumnezeu de a ne trimite un Mântuitor. Călcarea celei dintâi porunci dumnezeiești adusese izgonirea strămoșului Adam din rai și căderea lui – și deci și a urmașilor lui – până acolo că el nu se mai putea ridica spre a-și recăpăta Mântuirea.

Încercarea noastră de a ne reîntoarce la Dumnezeu a alunecat pe căi piezișe și primejdioase. Și Dumnezeu a încercat să ne abată din drumul păcatului, dar nu ne-am speriat nici de potop și nu ne-am înfricoșat nici de amenințările prorocilor. Aceștia, prorocii – aleșii lui Dumnezeu –, au vorbit despre un Mântuitor, care nu era altul decât Fiul lui Dumnezeu. Acesta va veni numai atunci când „se va plini vremea“. Dar nu am dat ascultare nici acestor proroci, căci unindu-ne, i-am ucis până la unul. Și totuși, ura noastră nedreaptă și oarbă n-a împiedicat „plinirea vremii“.

Aceasta sosise! Credința în venirea unui Mântuitor era fruct copt: îngerul adusese buna vestire prin Fecioara Maria. Dumnezeiasca solie a arhanghelului Gavriil înspăimântase pe Fecioara Maria care se cutremurase toată și smerită acceptase taina, cu adevărat mare pentru toată creștinătatea. Staulul din Betleem își deschise larg porțile prin care avea să intre împăratul măririi și Iisus Hristos s-a născut, pecețile firii rămânând aceleași de dinaintea nașterii. Nașterea aceasta supranaturală a devenit însă piatră de poticnire pentru cei care n-au

putut înțelege întru totul esența creștinismului. Conceput ca om, dar zămislit din Duhul Sfânt, Fecioara Maria nu era decât o punte de trecere a lui Dumnezeu pe pământ. Nimic spectaculos, nimic neobișnuit, ci totul neînchipuit de firesc, căci „lui Dumnezeu toate Îi sunt cu putință“.

Să citim și să recitim documentele sfinte – singurele vrednice de credință și în stare să înfrunte vremea – și vom rămâne uimiți de simplitatea cu care evangheliștii ne-au înfățișat icoana nașterii lui Iisus Hristos. Să-l ascultăm pe evanghelistul Luca:

„Iar în zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea.

Această înscriere s-a făcut întâi pe când Qvirinius cârmuia Siria.

Și se duceau toți să se înscrie fiecare în cetatea sa“ (Luca 2, 1–3).

În „zilele acelea“ poporul iudeu era sub stăpânirea română. Într-adevăr, Imperiul Roman trăiește o pagină de glorie în pământeasca istorie a împărățiilor lumești, dar Roma, „Cetatea eternă“, nu știa că într-un îndepărtat și necunoscut ținut supus ei avea să se nască un nou împărat care va întemeia cea mai uriașă și cea mai de neînvincis împărăție: Biserica lui Hristos.

Imperiul era condus de August care, cunoscând dezordinile din vremea tulburărilor interne, a cerut numărarea supușilor în vederea stabilirii impozitelor și tributului. În Iudeea, domnea pe atunci Irod cel Mare, un rege crud și ambițios, înfumurat și pretențios, dar un rege vasal, supus stăpânirii romane. Făcând cunoscută porunca stăpânului de la Roma, Irod ceru, la rândul său, ca supușii săi să se înscrie, fiecare, în orașul de obârșie de unde se trăgea. Să-l ascultăm în continuare pe Luca:

„Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret în Iudeea în cetatea lui David, care se numește Betleem pentru că el era din casa și din seminția lui David.

Cuprins

Precuvântare	5
--------------------	---

PARTEA I „ȘI CUVÂNTUL TRUP S-A FĂCUT...”

Nașterea	7
Magii.....	14
Irod	17
Betleem.....	23
Nazaret.....	25
Fecioara Maria.....	30
Copilăria lui Iisus.....	36
Botezul.....	38
Ispita	41
Cei doisprezece.....	46
Cana Galileei	51
„Casa Tatălui Meu“	54
Nicodim, ucenic de noapte	57
La fântâna lui Iacob	61
Fericiri	66
Minuni	72
Împărăția lui Iisus	76
Post și rugăciune.....	78
Capernaum.....	83
Lumină din tină.....	87
Iisus și marea	91
Sâmbăta prin grâu	99
Farisei și saduchei.....	103
Evreii	107
Iubire.....	110
Irodiada.....	114
Verii, nu frații lui Iisus	120
Maria Magdalena.....	122
Parabole	128

Bogat și Sărac	130
Inimă de tată	132
Agoniseala	136
Mila de gloate	138
Unul din cei doisprezece: Petru	140
Ucenicul iubit	145
Taborul	148
„Talitha Qumi“	150
Leproșii	153
Cuvinte pe nisip	155
„Niciodată n-a vorbit om ca Acesta!“	157
Lacrimile lui Iisus	161
Ierusalim	164
Trei sute de dinari	167

PARTEA A II-A
„... NU PE ACESTA, CI PE BARABA“

Stâlpări: 9 Nisan – 2 aprilie, anul 30 d.Hr.	170
Luni: 10 Nisan – 3 aprilie, anul 30 d.Hr.	174
Mărți: 11 Nisan – 4 aprilie, anul 30 d.Hr.	177
Miercuri: 12 Nisan – 5 aprilie, anul 30 d.Hr.	185
Joi: 13 Nisan – 6 aprilie, anul 30 d.Hr.	187
După cină	191
„M-au urât în zadar“	193
Lacrimi și sânge	195
Sărutul lui Iuda	197
Anna	199
Caiafa	201
Vineri: 14 Nisan – 7 aprilie anul 30 d.Hr., Ponțiu Pilat	207
Irod Antipa	213
Ecce homo!	214
„Săvârșitu-s-a“	219
„În mormânt, viață...“	225
Înșelătorul sâmbătă: 15 Nisan – 8 aprilie anul 30 d.Hr.	227
Învierea	228

După înviere	231
Toma	235
Înălțarea	237

PARTEA A III-A
„ACESTE S-AU SCRIS...”

Iisus, Fiul lui Dumnezeu.....	239
Data nașterii și a morții lui Iisus	250
Irod cel Mare	255
Cei trei magi	263
Vârsta necunoscută	267
Chipul Lui Iisus	274
Maria Magdalena	278
Cei patru	288
Iisus Hristos în mărturiile evreilor și ale păgânilor.....	295
Procesul lui Iisus.....	299
Ponțiu Pilat	316
Giulgiul de la Turin	320
Ce s-a întâmplat cu trupul lui Iisus?	327